

IF Björklöven
90433 Umeå
Sverige

Varning och sanktionsavgift – regelefterlevnad-tekniska krav och information till spelare

Beslut

1. Spelinspektionen meddelar IF Björklöven, organisationsnummer 894000-9775, en varning.
2. Spelinspektionen beslutar att IF Björklöven ska betala en sanktionsavgift på 20 000 kronor.

Hur man överklagar, [se bilaga 1](#).

Beskrivning av ärendet

Den 13 mars 2023 beviljades IF Björklöven licens att tillhandahålla spel för allmännyttiga ändamål (dnr 22Si2709). Licensen avser efterhandsdragna nummerlotterier med fysiska lotter (50/50 lotteri och billotteri) och gäller till och med den 14 mars 2028.

Den 8 december 2023 startade Spelinspektionen tillsyn rörande hur IF Björklöven uppfyller spelregleringen rörande konsumentskydd, den fysiska lottens egenskaper, information till spelaren samt tekniska krav. Tillsynen initierades på grund av tips som kom in till Spelinspektionen från allmänheten och handlade om ändring av dragningsdatum för billotteriet. Tillsynen omfattade därför endast IF Björklövens billotteri.

Spelinspektionen skickade den 8 december 2023 en begäran om yttrande där IF Björklöven ombads att besvara frågor gällande ändring av dragningsdatum, vilken information som framgår av lotten samt vilken information som lämnades till lottköparna både vid köptillfället och vid ändring av dragningsdatum. IF Björklöven skulle även komma in med intyg från ackrediterat organ, dragningsrutin, vinstplan för lotten och bild på lottens fram- och baksida.

IF Björklöven svarade den 15 december 2023 på Spelinspektionens frågor och framförde följande. Dragningsdatum för billetteriet ändrades från den 24 november 2023 till den 28 februari 2024 på grund av att det var för få lotter som blev sålda. Information om att dragningen blev framflyttad meddelades på deras hemsida den 20 november 2023. Tre personer hörde av sig om den framflyttade dragningen och de erbjöds att få återlösa lotten. Ingen av dem ville dock göra det. IF Björklöven har vidare uppgett att det inte finns något intyg från ett ackrediterat organ som säkerställer att de fysiska lotterna uppfyller de uppställda kraven.

IF Björklöven har också den 7 mars 2024 getts möjlighet att yttra sig över Spelinspektionens iakttagelser och preliminära bedömning. Föreningen har i huvudsak anfört följande. De delar Spelinspektionens bedömning om att de fysiska lotternas egenskaper inte uppfyller kraven. Föreningen kommer att säkerställa att framtida lotterier uppfyller dessa krav och att ett ackrediterat organ genomför kontroller innan slutlig produktion. Därtill kommer tydlig information att ges till spelaren såväl på lotten som via föreningens informationskanaler.

Tillämpliga bestämmelser

En redogörelse för tillämpliga bestämmelser finns i [bilaga 2](#).

Spelinspektionens bedömning

Det är inte lämpligt ur allmän synpunkt att ändra på meddelat dragningsdatum

Enligt information som framgår av IF Björklövens fysiska lotter skulle dragningen ske den 24 november 2023. IF Björklöven ändrade dragningsdatumet till den 28 februari 2024 och informerade om detta via sin hemsida den 20 november 2023. Skälet för den framflyttade dragningen är enligt IF Björklöven att föreningen hade sålt för få lotter.

Ett grundläggande krav som gäller för all spelverksamhet enligt spellagen (2018:1138) är att verksamheten ska vara lämplig ur allmän synpunkt samt

bedrivs på ett sunt och säkert sätt. Syftet med bestämmelsen i 3 kap. 1 § 1 spellagen är att skydda konsumenterna, det vill säga lottköparna och speldeltagarna. Bestämmelsen innebär bl.a. att spelen ska ha ett starkt konsumentskydd. Med ett starkt konsumentskydd menas bl.a. att spelen ska vara rättvisa och pålitliga samt att spelreglerna ska vara klara, tydliga och lättillgängliga (prop. 2017/18:220 s. 294). Konsumenten ska skyddas vid köptillfället och även efter köpet, det vill säga efter ett avtal har ingåtts. Detta innebär att lottköparen som utgångspunkt måste kunna lita på de villkor för lotteriet som anges vid köpet, inklusive dragningsdatumet. Eftersom det är ett krav att datum för dragningen ska finnas angivet på en fysisk lott anser Spelinspektionen att det inte är lämpligt ur allmän synpunkt att ändra på förutsättningarna för spelet i syfte att sälja flera lotter. Detta innebär att spelverksamheten har bedrivits på ett sätt som strider mot 3 kap. 1 § spellagen.

Bristfällig information till spelare

Information som ska anges till spelarna och hur informationen ska anges på fysiska lotter regleras i 8 kap. Lotteriinspektionens föreskrifter och allmänna råd om statligt lotteri och lotteri för allmännyttiga ändamål (LIFS 2018:4 samt ändringsföreskrift SIFS 2024:2). Viss information får även hållas tillgänglig på annat sätt än på lotterna, förutsatt att det framgår var informationen finns tillgänglig. Spelinspektionen konstaterar att det i flera avseenden saknas information på lotterna i IF Björklövens billetteri, och att informationen i relevanta delar inte heller funnits tillgänglig på annat sätt.

Den information som saknats är

- licenshavarens telefonnummer och e-postadress
- försäljningstid och/eller licenstid
- vilka risker som kan vara förknippade med spel om pengar
- kontaktuppgifter till en från spelverksamheten oberoende hjälplinje för spelproblem som kan erbjuda hjälp utifrån svenska förhållanden
- att Spelinspektionen är tillsynsmyndighet
- antal lotter i lotteriet
- tid och sätt för vinstutlämning samt om sista vinstutlämningsdag
- tid och sätt för offentliggörande av dragningsresultatet.

IF Björklöven har genom sin underlåtenhet att inte ange nämnda information brutit mot bestämmelserna i 8 kap. 1 och 2 §§ LIFS 2018:4.

Utöver informationsskyldigheten ovan innehåller IF Björklövens licensbeslut villkoret "Vinstandelen ska anges på lotten eller där lotteriet bedrivs". Av insända handlingar framgår att vinstandelen varken har tryckts på lotten eller angetts där lotteriet bedrivs. IF Björklöven har därmed även brutit mot det villkoret.

Tekniska krav är inte uppfyllda

IF Björklöven är enligt 16 kap. 1 § spellagen skyldig att se till att föreningens lotter uppfyller de tekniska kraven gällande fysiska lotters egenskaper som framgår av 4 kap. LIFS 2018:4. För att säkerställa att de fysiska lotterna uppfyller kraven ska de bedömas av ett ackrediterat organ. Licenshavaren är enligt 16 kap. 3 § spellagen skyldig att inhämta en sådan bedömning innan lotterna används i spelverksamheten.

IF Björklöven har inte visat upp ett intyg (certifikat) från ett ackrediterat organ som styrker att deras fysiska lotter uppfyller de tekniska kraven. IF Björklövens lotter är efterhandsdragna lotter med högsta vinstvärde över ett prisbasbelopp och därför ska uppfylla de krav som finns i 4 kap. 5 § LIFS 2018:4.

Spelinspektionen konstaterar att lotterna i IF Björklövens billotteri inte uppfyller de tekniska krav som ställs på fysiska lotter och att föreningen inte har vänt sig till ett ackrediterat organ för att inhämta en bedömning av lotterna.

IF Björklöven har därmed brutit mot 16 kap. 1 och 3 §§ spellagen samt 4 kap. 5 § LIFS 2018:4.

IF Björklöven ska meddelas en varning

Det är ostridigt i ärendet att IF Björklövens fysiska lotter gällande billotteriet inte uppfyller de krav som ställs samt att föreningen flyttade fram dragningen i syfte att sälja flera lotter. Föreningen har därmed brutit mot bestämmelser i spellagen och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt brutit mot ett villkor i licensbeslutet.

Vid valet av ingripande ska Spelinspektionen bland annat ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått (prop. 2017/2018:220 s. 340). Ju större betydelse en bestämmelse har för att uppnå lagens syften (jfr kraven på spel i 3 kap. 1 § spellagen), desto allvarligare är en överträdelse av den (prop. 2017/18:220 s. 352).

Gemensamt för de överträdelser som IF Björklöven har gjort sig skyldig till är att de avser bestämmelser och ett villkor i licensbeslutet som är viktiga för att uppnå spellagens syften gällande hög säkerhet i spelen och ett starkt konsumentskydd (prop. 2017/18:220 s. 150 och 172). Kraven på information till spelaren är en del av spelansvaret, som syftar till att minska de negativa konsekvenserna av spelande. Spelinspektionen bedömer sammanfattningsvis att överträdelserna är allvarliga.

Vid allvarliga överträdelser ska Spelinspektionen återkalla licensen eller, om det är tillräckligt, meddela en varning. Varning bör användas om rättelse har skett eller om det, vid en framåtsyftande bedömning, finns anledning att anta att licenshavaren kommer att bedriva verksamheten på ett sätt som är förenligt med spellagen.

Spelinspektionen tar i beaktande att överträdelserna inte längre pågår och att IF Björklöven har redogjort för hur föreningen kommer att agera för att liknande brister inte ska uppstå igen. Detta får framför allt betydelse vid valet mellan återkallelse och varning.

Spelinspektionen har bedömt att överträdelserna är allvarliga. IF Björklöven har uppgett i yttrandet att åtgärder kommer att vidtas för att förhindra att överträdelserna upprepas, bland annat att fysiska lotter ska kontrolleras av en ackrediterat organ. Vid en framåtsyftande bedömning finns det anledning att anta att IF Björklöven i fortsättningen kommer att bedriva verksamheten på ett sätt som är förenligt med gällande regelverk. En varning är därför ett tillräckligt ingripande.

IF Björklöven ska betala en sanktionsavgift om 20 000 kronor

När Spelinspektionen beslutar om varning får myndigheten även besluta att licenshavaren ska betala en sanktionsavgift. Spelinspektionen får helt eller delvis avstå från att ta ut denna avgift om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det framstår som oskäligt att ta ut avgiften med hänsyn till omständigheterna. Spelinspektionen har dock bedömt att överträdelserna inte är ringa eller ursäktliga. Spelinspektionen bedömer att det inte heller är oskäligt att ta ut en sanktionsavgift. IF Björklöven ska därför betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften ska sättas i relation till omsättningen i den licenspliktiga verksamheten det närmast föregående räkenskapsåret och bestämmas till ett belopp som uppgår till lägst 5 000 kronor och högst tio procent av omsättningen. Om överträdelsen har skett under licenshavarens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga får omsättningen uppskattas.

Det närmast föregående räkenskapsåret, sett utifrån tidpunkten för de aktuella överträdelserna, löpte under perioden 1 maj 2022 – 30 april 2023. Eftersom IF Björklöven meddelades licens den 13 mars 2023 bör omsättningen i stället uppskattas. IF Björklövens nettoomsättning för räkenskapsåret 1 maj 2023 – 30 april 2024 uppgick, enligt föreningen, till 372 206 kronor. Därför uppskattar Spelinspektionen föreningens omsättning till ca 370 000 kronor. Det innebär att sanktionsavgiften inte får fastställas till ett högre belopp än 37 000 kronor.

Vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek inom det tillåtna spannet beaktar Spelinspektionen överträdelsernas allvar, hur länge dessa har pågått samt IF Björklövens nettoomsättning vilken redogjorts ovan. Vid bedömningen ska Spelinspektionen även beakta omständigheter som talar i mildrande riktning (prop. 2017/18:22 sid. 352). Sanktionsavgiften ska alltså bestämmas till ett nominellt belopp efter en sammantagen bedömning av angivna omständigheter (jfr Kammarrätten i Jönköping dom av 27 maj 2024, mål nr 4117–21).

Spelinspektionen konstaterar i det här fallet att överträdelsen pågått under en förhållandevis lång period och att det har varit fråga om allvarliga överträdelser. Den aktuella spelformen, ett efterhandsdraget nummerlotteri med fysiska lotter,

får dock ses som en väsentligt mindre riskfylld ur ett spelansvarsperspektiv eftersom det löper relativt lång tid mellan insats och utfall.

IF Björklöven har samarbetat med Spelinspektionen i ärendet och kommit in med de uppgifter som myndigheten begärt. Samarbetet kan dock inte anses ha varit annat än vad som vanligen kan förväntas av en licenshavare som bedriver verksamhet under tillsyn.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Spelinspektionen sammantaget att sanktionsavgiften ska uppgå till 20 000 kr.

Detta beslut har fattats av stf. generaldirektören Patrik Gustavsson. Vid den slutliga handläggningen medverkade också chefsjuristen Johan Röhr, utredaren Johan Wallin och utredande juristen Olga Rosenqvist, föredragande.

Patrik Gustavsson

Olga Rosenqvist